

Jaroslav Seifert: Všecky krásy světa

Proč jsem si vybrala z díla našeho básníka a jediného nositele Nobelovy ceny za literaturu právě jeho prózu? Měla jsem veliké štěstí, že se mi v naší knihovně dostalo do ruky to krásné vydání v Československém spisovateli z roku 1991 se snovými fotografiemi pana Sudka. A výtvarná krása se s obsahem tak nádherně spojila, že bylo rozhodnuto. Kromě toho – čím jsem starší, tím mám memoárovou literaturu radši, a pan Seifert vzpomíná geniálně. Vzpomíná s úsměvem.

Titul knihy Jaroslav Seifert převzal ze stati svého přítele Karla Teigeho: „Krása umění je z tohoto světa. Úkolem umění je vytvářeti analogické krásy a vyzpívati závratnými obrazy a netušenými rytmy básní **všecky krásy světa.**“

Kniha je rozdělena do čtyř oddílů: Co všechno zavál sníh, Éós, bohyně ranních červánků, Noc na Uhelném trhu a Obloha plná havranů. Pravděpodobně bylo původním autorovým úmyslem členění do čtyř ročních období, počínaje zimou.

Jaroslav Seifert se narodil v Praze na Žižkově. Byl synem sociálního demokrata a tiché katoličky, ale svoje rozdílné světové názory oba rodiče vzájemně ctili. Ke svatbě darovala chudá nevěsta svému ženichovi řetízek k hodinkám s medailonkem Marxe a Engelse,

a ženich nevěstě zlatý řetízek s křížkem. Malý Jaroslav tak ve shodě poznával jak tábory lidu, tak církevní obřady. Z obojího si vybíral to milosrdnější a pěknější. I když se ve vzpomínkách překvapivě doznal, že tatínek mu svými názory byl bližší.

Chudý žižkovský proletářský synek tiskl nos k výloze lahůdkářství, sbíhaly se mu sliny nad nedostupnými dobrotami. Není divu, že mezi jeho prvními verši byly i takové, které nazval Slavný den:

„...A ten, kdo se po celý život postí,
chce také jednou všech starostí prost
sednout si ke stolům plným jídel...
...My také chceme pít láhve burgundského vína
a jísti marinované úhoře...
uzené lososy, salámy, bečky kaviáru...”

Vrazil do těch veršů půl výkladní skříně milého pana lahůdkáře. Pan Seifert posléze uznal, že verše byly po všech stránkách špatné, a byly kritikou dobře sestřeleny. Dokonce i z ústředí komunistické strany.

Mladý Jaroslav Seifert byl organizován v sociální demokracii, měl tedy i známosti mezi anarchisty. Jednomu z nich se narodila dcera, které dal jméno Bakunina Satanela. Tak se ocitl v blízkosti mladého anarchisty Šťastného, který provedl atentát na ministerského předsedu doktora Kramáře. Toho zasáhla rána z revolveru do pravé strany prsou, kde měl doktor Kramář náprsní

tašku, která kulku zachytila. A pan Seifert roztomile komentuje: A pak se říká, že peníze nepřinášejí štěstí!

Na přátelství s umělci měl však Jaroslav Seifert štěstí. To on navrhl mladé malířce Mance Čermínové pseudonym Toyen. Byl přítelem Karla Teigehe, tohoto organizátora českého uměleckého života, až do jeho předčasné smrti. Byl jedním ze zakládajících členů Devětsilu. Umělecký kvas doby 20. a 30. let minulého století sblížil mnoho spisovatelů, básníků, malířů. Potkávali se v pražských kavárnách – kromě Jaroslava Seiferta bratři Čapkové, Václav Špála, Jan Zrzavý, Vítězslav Nezval, Vladislav Vančura – jedno slavné jméno vedle druhého. Vladislava Vančuru obdivoval Seifert nejen pro jeho literární tvorbu. Napsal o něm, že to byl člověk vysoce mravný a ušlechtilé počestný, osobnost vybroušená až do posledního záhybu duše. Krásná charakteristika!

Jaroslav Seifert se také přátelil s fotografem Josefem Sudkem. Jeho nepřekonatelně krásné fotografie Prahy a jejích zákoutí v nostalgické „černobílé“ zdobí mimořádně vhodně i toto vydání Seifertovy prózy. Chodili společně i fotografovat, jednoruký pan Sudek se svým starým nemoderním aparátem nekonečně trpělivě čekal na správné světlo, a někdy z celodenní „fotovycházky“ nevznikl ani jeden snímek. Zato jindy zavolal: Halt, hudba hraje!, zabodl stativ a vyfotografoval kořeny borovice, jak drží kámen jako v objetí. A pan Seifert řekne, že obrázek je krásný jako socha Michelangelova! Ta Sudkova růžička na titulní stránce je ze Seifertovic zahrádky. Pak že fotografie není uměním.

Dvě celoživotní lásky měl Jaroslav Seifert. Lásku ku Praze, a lásku k ženské kráse. Na Prahu vzpomínal, i když pobýval v Mekce umělců – v Paříži, a pokaždé se rád vracel domů. Praha je ústředním tématem jeho vzpomínek, ačkoliv odbíhá občas za svými milými přáteli – do Jičína, do Kralup, na Zbraslav, do Brna, kde byl kdysi zaměstnán, do Mariánských Lázní, do Turnova. A o obdivu k ženské kráse vypovídají nejen jeho verše, ale i milé vzpomínání v knize Všecky krásy světa. Tak půvabná líčení prvních lásek jsem snad nikdy nečetla.

Uvědomuji si, že moje práce je trochu troufalá. Vybrat z téměř šesti set stránek pár takových slov, která by přiměla k jejich přečtení další čtenáře, je práce sice krásná, ale klopotná. S výsledkem nejistým.

Přála bych si, aby se našel mezi vámi někdo, kdo si přečte knihu Všecky krásy světa s takovou láskou a potěšením, s jakou ji psal autor, a s jakou jsem ji četla já. Poslední kapitola končí nečekaným závěrem a dojemnými slovy: A šmytec!